

❖ عنوان پژوهش: بررسی و شناخت مسائل مربوط به توزیع و تخصیص متوازن منابع منطبق بر نرم‌ها و شاخص‌های توسعه‌ای سازمان با تمرکز بر پتانسیل منطقه‌ای استان‌ها (فاز اول-شناسایی وضع موجود و شاخص‌های سازمانی تأثیرگذار بر منابع سازمان جهت منطقی و عادلانه کردن توزیع آن بر اساس ظرفیت‌های متفاوت استانی منطبق بر فعالیت‌های استان در سه حوزه کشاورزی، صنعت و خدمات)		
❖ نوع پژوهش:		
کاربردی ■	بنیادی □	توسعه‌ای □
❖ نوع خروجی حاصل از انجام پژوهش:		
طرح پژوهشی ■	گزارش کارشناسی □	سند سیاستگذاری □

لازم به ذکر است در چارچوب پژوهشی موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی، منظور از طرح پژوهشی، سند سیاستگذاری و گزارش کارشناسی به شرح ذیل است:

«طرح پژوهشی»

طرح پژوهشی یکی از انواع قالب‌های تولید علمی محسوب می‌شود که منطبق با اصول علمی روش تحقیق انجام می‌شود.

«سند سیاست‌گذاری»

«سند سیاست‌گذاری»، گزارشی کوتاه، بی‌طرفانه و موجز در پاسخ به یک سؤال مشخص یا راجع به یک مسئله خاص است که استاندارد صلاحیت برای تهیه سند سیاست‌گذاری، افراد خبره هستند. این گزارش شامل سه بخش زیر می‌شود: بخش اول که به آن «خلاصه مدیریتی» خواهیم گفت، بر روی جلد گزارش، ضمن بیان مشکل در یک یا دو سطر، به ارائه راهکارهای اجرایی منطقی برای آن در حداکثر نصف صفحه می‌پردازد. بخش دوم که گزارش اصلی را تشکیل می‌دهد و در ۳ تا ۵ صفحه مطابق چارچوب تعیین‌شده تهیه می‌شود، «پیشنهادهای سیاست‌گذاری» نامیده می‌شود. بخش سوم که به تحلیل دقیق موضوع و ارائه اسناد پشتیبان آن می‌پردازد، «یادداشت سیاست‌گذاری» نام دارد. هر یک از این سه بخش برای اهداف خاص و مخاطبان ویژه خود تهیه می‌شوند.

«گزارش کارشناسی»

شامل ارائه یک گزارش کامل در خصوص یک موضوع خاص موردنظر است که به یک فرد مجری با سطح صلاحیت حداقل «محقق» واگذار می‌شود تا حداکثر طی ۳ ماه، گزارش مورد نظر را منطبق با فرمت ارائه‌شده تهیه و ارائه نماید.

«تعریف سطح خرد/متوسط/کلان»

طرح خرد- طرحی است که از حیث مبلغ سه برابر حد نصاب معاملات خرد موسسه می‌باشد.

طرح متوسط- طرحی است که از حیث مبلغ از معاملات خرد فراتر بوده و حداکثر ده برابر سقف حد نصاب معاملات خرد موسسه می‌باشد.

طرح کلان- طرحی است که از حیث مبلغ از سقف معاملات متوسط فراتر باشد.

❖ توصیف و بیان مسئله:

رکن اصلی در برنامه‌ریزی برای توسعه متوازن، توجه ویژه به شرایط، امکانات، توانمندی‌ها و پتانسیل‌های متفاوت هر جامعه می‌باشد و دستیابی به اهداف آن نیازمند اتخاذ تصمیمات صحیح بر پایه توانمندی‌های مزبور می‌باشد. این امر مستلزم طراحی مدلی است که بتوان بر اساس آن و بر مبنای شرایط خاص هر منطقه و ظرفیت‌های استان، اقدام نمود. در پرتو دو شاخص اصلی «تعادل منطقه‌ای» و «آمایش سرزمین» مقوله توسعه منطقه‌ای تحلیل و واکاوی می‌شود. شرایط، امکانات، توانمندی‌ها و پتانسیل‌های متفاوت، از دیدگاه بخشی شامل صنعت و خدمات در مناطق شهری و کشاورزی در مناطق روستایی است که با استفاده از ضریب مکانی می‌توان به این مهم دست یافت. همچنین با شناسایی نقش آمایش سرزمین در توسعه منطقه‌ای می‌توان توازن استانی برقرار کرد. از سویی دیگر توسعه منطقه‌ای را می‌توان به معنای افزایش سطح رفاه منطقه تعبیر کرد. این رفاه به سرانه درآمد، میزان دسترسی به خدمات اجتماعی و استقرار نظام‌های حقوق و مدیریتی به حد کافی اشاره می‌کند.

با توجه به شواهد موجود به نظر می‌رسد شرایط منطقه‌ای استان در اتخاذ سیاست‌های مرتبط سازمانی بهینه نمی‌باشد و موجب عدم بهره‌مندی مناسب و عادلانه از ظرفیت‌های مرتبط استان‌ها می‌گردد، لذا در سیاست‌گذاری‌های سازمانی به لحاظ توزیع و تخصیص متوازن منابع، نیاز است نسبت به شناسایی ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های مختلف و تأثیرگذار اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی که منطبق با اهداف سازمانی باشند، پرداخته شود که بتوان در نهایت مدلی جامع و کامل را طراحی نمود. کما اینکه سبقه جهانی نیز در این مقوله وجود دارد و در کشور نیز از حیث توازن منطقه‌ای در امور اقتصادی در سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی می‌توان از تجارب موجود در کشور و کشورهای عضو ایسا در این مقوله بهره برد.

در این راستا، با توجه به وضعیت متفاوت استان‌ها، نیاز است الگویی طراحی گردد که بتواند منجر به توزیع متناسب با شرایط هر استان شود. الگوی مورد نظر باید با شناسایی شاخص‌هایی که از منظر سازمانی دارای اهمیت است و منجر به پیشبرد اهداف استراتژیک سازمانی می‌گردد، طراحی و تدوین شود تا بتواند به توسعه متوازن سازمانی در نقاط مختلف کشور منتج گردد. بررسی تعادل و توازن بین مناطق یکی از مباحث اساسی در حوزه سیاست‌گذاری منطقه‌ای است. در این راستا، ایجاد ردیف‌های بودجه‌ای متوازن در قانون بودجه جهت ارتقای شاخص‌های اقتصادی و اجتماعی شهرستان‌های کم برخوردار از مهم‌ترین رویکردهای تعادل بخشی به مناطق بوده است که در برنامه‌های توسعه تجلی یافته و بیانگر نابرابری بین استان‌های کشور می‌باشد. بنابراین می‌بایست مهم‌ترین نقاط قوت، ضعف، فرصت و تهدید در عرصه سیاست‌های توازن منطقه‌ای، منطبق بر شاخص‌ها و نرم‌های سازمانی باز تعریف شده و راهبردهای اساسی بر مبنای آن ارائه و در سیاست‌های کلان سازمان مورد توجه قرار گیرد.

از آنجا که بررسی تعادل و توازن بین مناطق یکی از مباحث اساسی در حوزه سیاست‌گذاری منطقه‌ای است، تدوین و تصویب ضوابط آمایش، تهیه اسناد توسعه استان‌ها، طراحی و ایجاد نظام درآمد هزینه استان‌ها و نهادهای اداری-مالی ذیل آن، شاخص‌های بررسی بودجه استانی (شامل رشد بیمه‌شدگان و رشد مستمری‌بگیران و هزینه‌های اداری و پرسنلی، رشد هزینه و رشد درآمدها، ایجاد ردیف‌های بودجه‌ای متوازن در قانون بودجه جهت ارتقای شاخص‌های اقتصادی و اجتماعی شهرستان‌های کم برخوردار) از مهم‌ترین رویکردهای تعادل بخشی به مناطق بوده است که در برنامه‌های توسعه تجلی یافته است.

لازم به توضیح است مبحث توازن، علاوه بر کاربرد آن در بودجه، در مباحث بازرسی و ارزیابی مزایای انگیزشی، شاخص‌های

تشکیلاتی نظیر ایجاد شعب اقماری و کارگزاری در هر منطقه منطبق بر ظرفیت‌های هر استان در مناطق کمتر توسعه‌یافته و غیره، لازم است مدنظر قرار گیرد. عدم وجود چنین مدلی در تخصیص منابع و مشخص نبودن شاخص‌های مختلف سازمانی و ابهام در اهمیت و وزن آن‌ها مشکل و نقیصه‌ای می‌باشد که مستلزم توجه ویژه است.

❖ اهداف مورد نظر برای تحقیق:

◀ هدف اصلی

شناسایی وضع موجود و شاخص‌های سازمانی تأثیرگذار بر منابع سازمان بر اساس ظرفیت‌های متفاوت استانی منطبق بر فعالیت‌های استان در سه حوزه کشاورزی، صنعت و خدمات

◀ اهداف فرعی

- ۱- بررسی تطبیقی تجارب سایر کشورهای عضو ایسا از نظر نحوه ایجاد تعادل منطقه‌ای، استفاده بهینه از منابع سازمانی، توسعه متوازن، عدالت محوری در سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی منطقه‌ای و نحوه تمرکززدایی در سیاست‌گذاری
- ۲- شناسایی ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های مختلف و تأثیرگذار اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی منطبق بر اهداف سازمانی در بخش کشاورزی
- ۳- شناسایی ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های مختلف و تأثیرگذار اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی منطبق بر اهداف سازمانی در بخش صنعت
- ۴- شناسایی ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های مختلف و تأثیرگذار اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی منطبق بر اهداف سازمانی در بخش خدمات

❖ زمینه‌های استفاده و کاربرد نتایج تحقیق (کاربست آن در سازمان تأمین اجتماعی یا حوزه رفاه و تأمین اجتماعی):

- ۱- با استفاده از نتایج این پژوهش به منافع ذینفعان توجه می‌شود. برای مثال در استان سیستان و بلوچستان با توجه به شرایط اقلیمی، تمرکز فعالیت‌های استان مبتنی بر کشاورزی است و ابعاد صنعت و خدمات نقش بسیار کم‌رنگی در اقتصاد و بازار کار آن استان دارد. در استان‌های دیگری از قبیل اصفهان، خراسان رضوی و آذربایجان شرقی، نقش فعالیت‌های صنعتی و خدمات در اقتصاد آن استان‌ها بسیار حائز اهمیت است. این شرایط در حالی است که در توزیع منابع بودجه‌ای سازمان به این تفاوت‌ها توجهی نمی‌شود.
- ۲- همچنین در بازتعریف شاخص‌های توزیع منابع برای مثال در استان‌های محروم و کم‌برخوردار، ضرایب رفع محرومیت در راستای نزدیک شدن به عدالت توزیع منابع همانند استان‌های برخوردار مدنظر قرار می‌گیرد و قانون برنامه‌ریزی منطقه‌ای در تصمیم‌گیری‌های سازمان جاری و ساری می‌شود.

کد سند:
شماره ویرایش:

<p>❖ محدوده مکانی</p> <p>سازمان تأمین اجتماعی</p>
<p>❖ شرح خدمات مورد انتظار:</p> <p>۱- گزارش بررسی تطبیقی تجارب سایر کشورهای عضو ایسا ۲- احصا شاخص‌های سازمانی تأثیرگذار بر منابع سازمان براساس ظرفیت‌های متفاوت استانی منطبق بر فعالیت‌های استان در سه حوزه کشاورزی، صنعت و خدمات</p>
<p>❖ خروجی‌های موردانتظار:</p> <p>۱- گزارش کارشناسی ۲- سند سیاستی</p>
<p>❖ محدودیت‌ها و موانع احتمالی پیش رو:</p> <p>۱. نبود شناخت کافی در خصوص شاخص‌های تأثیرگذار استانی و اهمیت آن‌ها با تمرکز بر پتانسیل منطقه‌ای استان‌ها (در سیاست‌گذاری‌ها می‌بایست کلیه شاخص‌های اثرگذار بر منابع سازمان به صورت منطقه‌ای و با توجه و تمرکز بر ظرفیت‌های متفاوت استان‌ها و نوع فعالیت آن‌ها باز تعریف شود). ۲. لحاظ نشدن شرایط متفاوت استان‌ها در تخصیص بودجه به آن‌ها ۳. متفاوت بودن شرایط استان‌های کشور از لحاظ ظرفیت، شرایط اقلیمی، فرهنگ، اقتصاد، جغرافیا و غیره ۴. فقدان وجود الگوی مناسب مدیریت توسعه منطقه‌ای در سیاست‌گذاری‌های سازمانی</p>
<p>❖ مدت زمان حدودی اجرای پروژه (ماه):</p> <p>۶ ماه (فاز اول)</p>
<p>❖ سطح مورد نظر برای اجرای طرح:</p> <p>خرد ☐ متوسط ☒ کلان ☐</p>